

IVN Trektocht De Biesbosch: “Het verlangen naar de overkant”

4- of 5-daagse wandeltrektocht door het getijdegebied van
Nationaal Park De Biesbosch

Hallo wandelaar!

Wat leuk dat je een IVN Trektocht gaat doen, of je aan het oriënteren bent! IVN Trektochten zijn meerdaagse wandelingen dwars door Nederlandse natuurgebieden. Je loopt de IVN Trektocht met de app IVN Routes, uitgestippeld door onze lokale IVN-natuurvrijwilligers. Zo kom je langs de mooiste plekken!

Onderweg kun je uitrusten en overnachten bij onze trotse en enthousiaste Gastheren van het Landschap: lokale recreatieondernemers die onderdeel zijn van het gelijknamige IVN-programma, zodat zij jou alles over hun natuurgebied kunnen vertellen. Gaandeweg op de route lees je in de app op verschillende plekken interessante informatie over de natuur en hoor je een speciaal voor de IVN Trektocht geschreven audioverhaal. Een IVN Trektocht is een ervaring die je niet gauw vergeet. Dus waar wacht je nog op? Trek je stevige stappers aan en trek erop uit!

In een notendop: IVN Trektocht De Biesbosch

Duur:	4 of 5 dagen (3 of 4 overnachtingen)
Startpunt:	NS-station Gorinchem
Eindpunt:	NS-station Dordrecht
Te bereiken:	OV: trein Auto: parkeren op start/eindpunt (www.transferiumparkeren.nl/gorinchem) (www.transferiumparkeren.nl/dordrecht)
Totale afstand:	68,1 (met extra overnachting 73,5) km (15,2 – 20,0 (extra overnachting 5,4) – 16,7 – 16,0 km)
Periode:	het hele jaar (met op dag 2 een alternatieve 'winterroute' van oktober t/m april, en doordeweeks in mei)
Bezoekerswebsite gebied:	www.np-debiesbosch.nl

Route samengesteld door IVN Dordrecht, Biesboschgidsen, IVN Brabant en studenten Buas

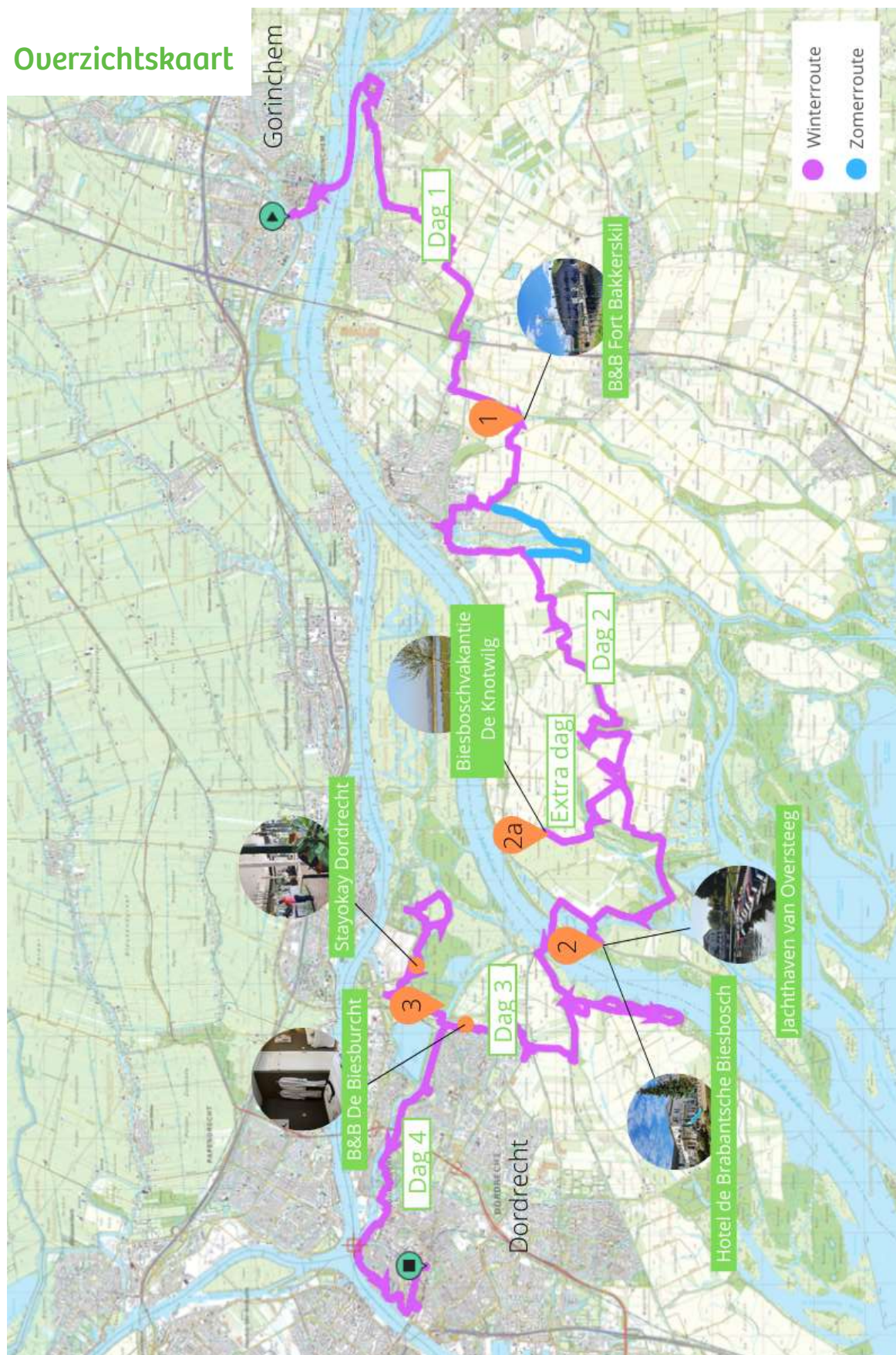
Financieel mede mogelijk gemaakt door Provincie Noord-Brabant, Biesbosch Streekfonds

Provincie Noord-Brabant

Overzichtskaart

Beleef de natuur

Overnachtingsplekken Gastheren van het Landschap

Overnachting 1:

B&B Fort Bakkerskil (kamer of een Bell-tent bovenop het fort)

Gastheer van de Biesbosch: Marco en Hanny van Beek

Kildijk 143, 4255 TH Nieuwendijk.

Website: www.fortbakkerskil.nl

Overnachting 2:

Jachthaven van Oversteeg (trekkershutten)

Gastheer van de Biesbosch: Danny van Oversteeg en Lisa Sandberg

Spieringsluis 5, 4251 MR Werkendam

Website: www.jachthavenoversteeg.nl

Of

Hotel de Brabantse Biesbosch (kamers)

Gastheer van de Biesbosch: Pieter en Liesbeth Venus

Spieringsluis 6, 4251 MR Werkendam

Website: www.brabantsebiesbosch.nl

Optionele extra overnachting:

Voor een extra overnachting en een dag extra vertoeven in de Noordwaard (kanoën, fietsen, vogels kijken), prachtig gelegen op ca. 2,5km van de route van dag 2 (aftakingsroute beschikbaar in app):

Biesboschvakantie De Knotwilg (natuurkampeerterrein en trekkershutten)

Gastheer van de Biesbosch: Sjaak en Brigitte Baelde

Witboomkil 5, 4251 MK Werkendam.

Website: www.biesboschvakantie.nl

Overnachting 3:

B&B de Biesburcht (kamers)

Gastheer van de Biesbosch: Kees Kooij en Hetty Kooij-Biesheuvel

Johanna Naber-erf 218, 3315 HG Dordrecht.

Website: www.biesburcht.nl

Of

Stayokay Dordrecht (kamers en camping)

Gastheer van de Biesbosch: Marco Verdouw, Rianne Meerkerk en Ramon Utterijn

Baanhoekweg 25, 3313 LA Dordrecht

Website: www.stayokay.com/dordrecht

Reserveren

Je boekt IVN Trektochten als geheel pakket bij duurzame reisorganisatie Avontuur Dichtbij, waarmee IVN een samenwerking is aangegaan. Na je reserveringsaanvraag via de boekingsknop op www.ivn.nl/trektochten regelt Avontuur Dichtbij de overnachtingen voor je.

Extra leuk: voor iedere boeking via Avontuur Dichtbij ontvangt IVN Natuureducatie €25,-, waarmee je het werk van IVN ondersteunt!

Let op: bij de veerpont van Gastheer Riveer in Gorinchem (na ca. 1,5 km lopen vanaf Gorinchem NS) krijg je een dagboekje van de hoofdpersoon uit het verhaal mee. Meld je hiervoor bij de kassa aan de veerkade met vermelding van de IVN Trektocht 'Verlangen naar de overkant'.

Let op: dag 2 van de IVN Trektocht heeft een zomer- (juni t/m september; in mei in de weekenden) en een 'winterroute' (overige maanden van het jaar). Dit heeft te maken met de dienstregeling van de fiets- en voetgangersveerpont en Gastheer van de Biesbosch Pontje Steur over het Steurgat, die alleen in de zomer vaart. Zie dagbeschrijving dag 2 voor meer detailinfo.

Let op: download de route met de app IVN Routes vooraf op je telefoon, zodat je de route vervolgens offline (alleen locatie aan) kunt wandelen. Ook raden we aan om vooraf al eens een andere korte IVN Route met de app te lopen, om te wennen aan het gebruik. Zie 'Praktische en belangrijke informatie vooraf' achterin dit boekje voor meer belangrijke voorbereidingstips!

Let op: bij verschillende Gastheren van de IVN Trektocht De Biesbosch (Fort Bakkerskil, Natuurkampeerterrein De Knotwilg, Biesbosch Museumeiland, Jachthaven Van Oversteeg, Stayokay Dordrecht, Biesbosch Bezoekerscentrum Dordrecht) kun je sloepen en kano's huren of een excursie boeken. Dit staat verderop bij iedere Gastheer aangegeven. Op die manier kun je de Biesbosch ook vanaf het water verkennen. Een aanrader voor iedere natuurliefhebber; misschien spot je zelfs een bever, de zeearend of een ijsvogel! Om teleurstellingen te voorkomen, raden we je ten zeerste aan om dit vooraf te reserveren.

Beleef de natuur

Foto MyTravelSecret

De Biesbosch, een uniek zoetwater getijdegebied

Het zoetwatergetijdengebied van Nationaal Park De Biesbosch is een zeldzaam fenomeen. 'Op en neer gaand' zoet water is op wereldschaal uniek! Ondanks de Deltawerken is er in de Biesbosch nog steeds zo'n 40 tot 80 cm getijdenverschil. Want via de Nieuwe Waterweg staat de Biesbosch in open verbinding met de zee. Het opkomende water op zee stuwt de zoetwaterafvoer van de rivieren steeds zo'n 50 kilometer het rivierengebied op. Als het dan vervolgens op zee weer eb wordt, valt deze druk weg en stroomt het rivierwater weer weg.

Tegenwoordig kennen we De Biesbosch vooral als natuur- en recreatiegebied. Dat was niet altijd het geval! Vroeger stonden arbeid en landbouw voor velen centraal in De Biesbosch. Het land van riet- en biezensnijders en griendwerkers. Tot de afsluiting van het Haringvliet (1970) werden de buitendijkse grienden regelmatig gehakt. Tegenwoordig wordt er nog maar weinig griend gehakt. Door het verdwijnen van de griendcultuur veranderden hakstruiken in bomen en hakgrienden geleidelijk in weelderige wilgenbossen. Typisch voor De Biesbosch zijn die schots en scheef staande bomen.

De horizon van De Biesbosch is daardoor zo'n 25 tot 30 meter 'hoger' komen te liggen. De eens zo massaal groeiende brandnetels worden nu plaatselijk volledig verdrongen door de reuzenbalsemien: een kruidachtige plant met roze en witte bloemen die wel 2,5 meter hoog wordt. Aan de randen van de wilgenbossen groeien soorten zoals berenklaauw, grote klis, moeraskruiskruid, rivierkruiskruid en grote kattenstaart. Stuk voor stuk prachtige planten met kleurrijke bloemen. Niet geschikt om te snijden of hakken, maar des te meer om van te genieten tijdens je trektocht door De Biesbosch! Bij deze bijzondere natuur horen ook unieke dieren die je in de Biesbosch tegen kunt komen zoals de bever en de zee- en visarend.

IVN Trektocht De Biesbosch van dag tot dag

Disclaimer: Het wandelen van de IVN Trektocht is op eigen risico. IVN kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade of ongevallen die buiten haar schuld zijn ontstaan. Het verhaal van de IVN Trektocht is fictief, maar vaak wel gebaseerd op feitelijke gebeurtenissen. Eventuele identificatie met feitelijke personen (levend of overleden) is niet bedoeld of kan hieruit niet worden afgeleid.

En goed om te weten: de IVN Trektocht is voor ca. 35% onverhard. De overige 65% gaat over meestal rustige weggetjes en fietspaden. Op dag 2 voert de trektocht o.a. door de mooie en uitgestrekte Noordwaard, waar de polderweggetjes noodzakelijkerwijs verhard moeten zijn omdat dit gebied overstroomt bij extreem hoog water. Waar toegestaan hebben we hier op enkele stukken onverharde grasdijken en paden gekozen. Op dag 3 is ook het begin en eind van de etappe verhard. Desondanks vinden wij de route prachtig en bieden zowel de verharde als onverharde gedeeltes genoeg afwisselende natuurbeleving!

Het verhaal: 'Het verlangen naar de overkant'

De IVN Trektocht volgt de reis van veerman Thomas de Jaeger die op zoek gaat naar de verhalen van zijn voorouders in de Biesbosch. Thomas kan maar moeilijk aarden op de vaste wal en voelt continu een onbedwingbaar verlangen naar de overkant. Het beroep als veerman is dan ook op zijn lijf geschreven. Elk jaar heeft hij in de nacht van 18 november een vreselijke nachtmerrie en het blijkt dat ook zijn vader en grootvader diezelfde nachtmerrie kennen. Waar komen dat verlangen naar de overkant en die nachtmerrie toch vandaan?

In zijn zoektocht komt hij de bijzondere verhalen uit de Biesbosch tegen; het verhaal van de vriendwerkers en liniecrossers en het verhaal van één van zijn voorvaders die zijn nachtmerrie verklaart. Ga je mee op zijn zoektocht? En geniet tegelijkertijd van de prachtige natuur, verschillende tochten naar de overkant en indrukwekkende verhalen van de Biesbosch.

Foto Anne Kaere Fotografie

DAG 1 (15,2 km)

NS Station Gorinchem – B&B Fort Bakkerskil (Werkendam)

De Trektocht door De Biesbosch begint bij NS-station Gorinchem. Lopend door de eeuwenoude vestingstad Gorinchem bereik je de rivier de Merwede. Bij veerbedrijf **Riveer**, tevens Gastheer van de Biesbosch, kun je bij de kassa een dagboekje meekrijgen en start het verhaal van veerman Thomas de Jaeger. Je neemt de veerpont 'naar de overkant', naar Woudrichem om precies te zijn (tarief €1,70 pp, kijk voor de afvaarten op www.riveer.nl/dienstregeling/).

Foto MyTravelSecret

Vanuit het prachtige vestingstadje Woudrichem, waar Gastheer **VVV Altena Biesbosch** (www.biesboschlinie.com) aan de route ligt en je binnen van harte welkom bent, loop je middels het Liniepad westwaarts in de richting van de Biesbosch. De route van de eerste dag voert je

Foto Anne Kaere Fotografie

afwisselend langs vestingstadjes, vestingwallen, uiterwaarden, twee vogelkijkhutten, molens, een landgoed, een griendbosje en uitgestrekt akkerlandschap van Altena-Biesbosch. Onderweg kun je op verschillende plekken achtergrondinfo over de natuur en historie lezen in de app. Ook kun je soms een audiofragment beluisteren, waarin de zoektocht van Thomas wordt verteld.

Op ca. 12 km kom je langs Fort Altena (geen Gastheer), waar je in de brasserie of op het terras even kunt uitrusten (vrijdag t/m zondag geopend; reserveren verplicht, zie www.fortaltena.nl/brasserie/).

Na ruim 15 km kom je aan bij je eerste overnachtingsplek en Gastheer van de Biesbosch **B&B Fort Bakkerskil**. In het wachthuisje van het fort is het dagboek van de voorvader van Thomas te bezichtigen.

Overnachting 1	B&B Fort Bakkerskil
Gastheer/Gastvrouw van het Landschap	Marco en Hanny van Beek
Adres	Kildijk 143, 4255 TH Nieuwendijk
Website	www.fortbakkerskil.nl
Type overnachting	Ruime kamers (1-4p) met eigen kookgelegenheid of luxe Bell-tent bovenop het fort
Extra's (svp bij boeking aangeven)	✓ Avondeten niet mogelijk ✓ Avondeten in de buurt: diverse gelegenheden in Werkendam (niet op zondag); www.bistro-deheerlijkckheid.nl te Sleeuwijk; thuisbezorgd.nl ✓ Incl. ontbijt ✓ Lunchpakket mogelijk ✓ Leenfiets beschikbaar (beperkt) ✓ Verhuur elektrische fietsen ✓ Kanoverhuur
Biesboschpareltje in de omgeving	De Biesboschlinie, een eiland van rust tussen Holland en bourgondisch Brabant. De Biesboschlinie is weids, verstillend en ruig. Je vindt hier ook het beroemdste kasteel van Nederland, Slot Loevestein, het vestingstadje Woudrichem en natuurlijk Fort Bakkerskil.

Foto Avontuur Dichtbij

Foto MyTravelSecret

Beleef de natuur

Legenda

Dag 1

- Gastheer van het Landschap
- Audiofragment
- Informatie tekst

Dag 2 (20,0 km)

B&B Fort Bakkerskil (Werkendam) – Spieringsluis

Zomer- of 'winterroute'

Dag 2 van de IVN Trektocht heeft een zomer- (juni t/m september; in mei in de weekenden) en een 'winterroute' (overige maanden van het jaar). Dit heeft te maken met de dienstregeling van de fiets- en voetgangersveerpont Pontje Steur over het Steurgat, die alleen in de zomer vaart. Zie het kaartje van dag 2 verderop.

Check voor vertrek de actuele dienstregeling van Pontje Steur hier:

<https://veerponten.nl/veren/werkendam-biesbosch/>. Download vervolgens in de app IVN Routes de zomer- (via Pontje Steur) of winterroute (via de sluis over het Steurgat) van dag 2. Beide routes starten bij Fort Bakkerskil (de splitsing is na ruim 2 km) en ze zijn ongeveer even lang.

Let op: tijdens een groot deel (ca. 10 km) van deze etappe loop je in vrijwel onbewoond en uitgestrekt gebied van de Noordwaard. Houd hier rekening mee m.b.t. eten en drinken en check vooraf goed het weerbericht. Is er onweer voorspeld, stel je wandeling dan uit.

Na een stevig ontbijt staat vandaag het noordelijk deel van de Brabantse Biesbosch op het programma. Vanuit **Fort Bakkerskil** loop je eerst door het akkerlandschap van de Oostwaard.

In de 'winterroute' ga je via Werkendam over de sluis over het Steurgat. Vlak voor de sluis bevindt zich De Waterman, waar je iets kunt eten of drinken (geen Gastheer; www.watermanculinair.nl).

In de 'zomeroute' maak je gebruik van **Pontje Steur** (Gastheer van de Biesbosch; www.beleefdebiesbosch.nl/ndtrc/pontje-steur/) en passeer je Gastheer van de Biesbosch **Manege Seleviahoeve** (www.manegebiesbosch.nl/), de enige en laatste horecagelegenheid voordat je de uitgestrekte Noordwaard in gaat.

Je betreedt de bijzondere deltanatuur die de afgelopen jaren in de Noordwaard is gecreëerd als overloopgebied bij hoge waterstanden in de Merwede. De Noordwaard was nog niet zo lang geleden akkerbouwgebied. In het gebied zie je nog de restanten van het oude polderland, de boerderijen op terpen en ontmoet je grote grazers, zoals waterbuffels, en vele watervogels. Houd de verrekijker in de aanslag want je hebt kans op bijzondere ontmoetingen met bijvoorbeeld een ijsvogel, zee- of visarend.

Doordat het gebied onder water kan komen te staan bij extreem hoogwater zijn alle weggetjes in de Noordwaard verhard. De uitzichten maken compenseren dat ruimschoots! Enkele stukken van de route door de Noordwaard gaan over mooie polderdijkjes. Na in totaal ca. 15 km (dit wordt aangegeven in de route-app) kom je bij de aftakking voor een eventuele extra overnachting bij Gastheer **Natuurkampeerterrein De Knotwilg**.

Na ca. 18 km kom je aan bij Gastheer **Biesbosch Museumeiland** (www.biesboschmuseumeiland.nl). Dit is niet alleen een ideale plek om even te pauzeren met een drankje, maar ook de exposities en excursies over de natuur en historie van De Biesbosch zijn de moeite waard! Ook vind je in het museum een belangrijke aanwijzing in het verhaal van Thomas de Jaeger!

Vanaf het Biesbosch Museumeiland is het nog een klein, maar prachtig stukje door verstilde Biesboschgrienen naar je overnachtingsaccommodatie bij Spieringsluis: Gastheer **Jachthaven Van Oversteeg** of Gastheer **Hotel de Brabantse Biesbosch**. Hier is het heerlijk uitrusten van een mooie wandel-dag!

Foto MyTravelSecret

Overnachting 2a	Jachthaven Van Oversteeg
Gastheer/Gastvrouw van het Landschap	Danny van Oversteeg en Lisa Sandberg
Adres	Spieringsluis 5, 4251 MR Werkendam
Website	www.jachthavenoversteeg.nl
Type overnachting	Pod trekkershut (1-4p)
Extra's (svp bij boeking aangeven)	✓ avondeten in de buurt: Bolle Bevertje, Hotel de Brabantse Biesbosch, thuisbezorgd.nl ✓ geen ontbijt; wel mogelijk bij Gastheer Hotel de Brabantse Biesbosch (50m lopen) ✓ Biesbosch Museumeiland met exposities en fluisterbootexcursies ✓ rondvaartbedrijf Biesbosch Fluistertours ✓ fietsverhuur Hotel de Brabantse Biesbosch ✓ sloep- en kanoverhuur ✓ workshop natuurfotografie Marco de Paauw
Biesboschpareltje in de omgeving	Met een kano door het Biezengors, vooral 's avonds als de natuur tot rust komt.

Overnachting 2b	Hotel de Brabantse Biesbosch
Gastheer/Gastvrouw van het Landschap	Pieter en Liesbeth Venus
Adres	Spieringsluis 6, 4251 MR Werkendam
Website	www.brabantsebiesbosch.nl
Type overnachting	Hotelkamers (1-3p)
Extra's (svp bij boeking aangeven)	✓ avondeten is mogelijk (tegen bijbetaling) ✓ incl. ontbijt ✓ lunchpakketje is mogelijk (tegen bijbetaling) ✓ fietsverhuur ✓ verhuur kano's, motorboten en sloepen bij Gastheer Jachthaven van Oversteeg tegenover het hotel ✓ Biesbosch Museumeiland met exposities en fluisterbootexcursies
Biesboschpareltje in de omgeving	Je logeert middenin Nationaal Park De Biesbosch, een oase van rust en ruimte!

Legenda

Dag 2

Gastheer van het Landschap

Audiofragment

Informatie tekst

Start

Winterroute

Zomerroute

Beleef de natuur

Legenda

Dag 2

Gastheer van het Landschap

Audiofragment

Informatie tekst

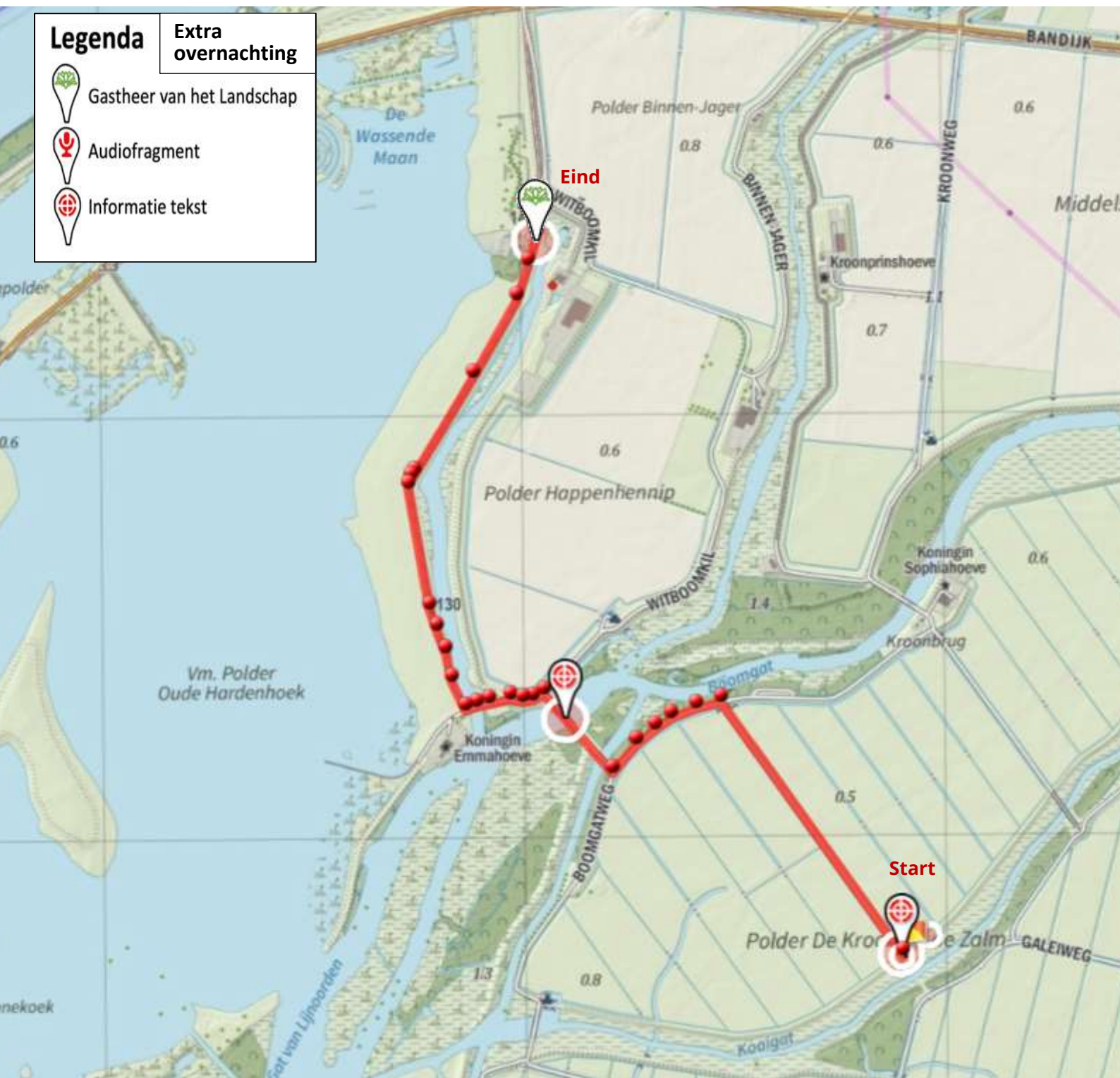

Optionele extra overnachting dag 2:

Op dag 2 kun je na ca. 15km in Polder De Kroon en De Zalm een aftakking nemen voor een extra overnachting bij Natuurkampeerterrein De Knotwilg. Deze Gastheer van de Biesbosch zit ca. 2,7km noordelijk van de doorgaande wandelroute, maar is te mooi om te laten liggen! Overnacht middenin de Noordwaard met weidse uitzichten over het water en de vele watervogels. Indien je een dag langer kan blijven is het zeker aan te bevelen. Dag 3 is dan nog slechts 7,5 km naar Spieringsluis, dus alle tijd voor een kanotochtje en een bezoek aan het Biesbosch Museumeland.

Optionele extra overnachting	Biesboschvakantie Natuurkampeerterrein De Knotwilg
Gastheer/Gastvrouw van het Landschap	Sjaak en Brigitte Baelde
Adres	Witboomkil 5, 4251 MK Werkendam
Website	www.biesboschvakantie.nl
Type overnachting	Kampeerplekken of trekkershut (1-4p)
Extra's (svp bij boeking aangeven)	✓ geen beddengoed (dus zelf meenemen) ✓ geen avondeten (dus zelf meenemen of bestellen) ✓ geen ontbijt (dus zelf meenemen) ✓ kanoverhuur voor prachtige vaartocht door De Biesbosch ✓ genieten van de stilte en duisternis
Biesboschpareltje in de omgeving	Niet ver van De Knotwilg broeden de zeearend en de visarend. Soms zie je ze in de verte vliegen, een geweldig gezicht!

DAG 3 (16,7 km)

Spieringsluis – B&B De Biesburcht / Stayokay Dordrecht

De derde dag van de Trektocht start met een overtocht “naar de overkant” van de Merwede met de veerpont Kop van het Land (tarief €0,80 pp / zie voor vertrektijden

<https://blueamigo.com/veerdienstbiesbosch-vertrektijden/>).

Vanaf daar loop je door de Nieuwe Dordtse Biesbosch. Over een mooi natuurspad kom je langs rietvelden, grienden en hoor je een kakefonie van vogelgeluiden, waaronder de kleine karekiet. Na een afwisselende tocht kom je na ca. 17 km uit aan de oostkant van Dordrecht, waar je kunt overnachten bij Gastheer van de Biesbosch **B&B De Biesburcht** of – ca. 2 km verder – **Stayokay Dordrecht**.

Overnachting 3a	B&B De Biesburcht
Gastheer/Gastvrouw van het Landschap	Kees Kooij en Hetty Kooij-Biesheuvel
Adres	Johanna Naber-erf 218, 3315 HG, Dordrecht
Website	www.biesburcht.nl
Type overnachting	B&B (1-4p)
Extra's (svp bij boeking aangeven)	✓ avondeten is mogelijk (€10,- à €15,- pp) ✓ workshop brood- of pizzabakken in de houtoven ✓ avondeten in de buurt: op 2km afstand vier eetgelegenheden ✓ incl. ontbijt ✓ lunchpakketje is mogelijk (€5,- pp) ✓ 2 leenfietsen beschikbaar
Biesboschpareltje in de omgeving	Ideaal gelegen voor fiets- en wandeltocht in Dordtse deel van NP De Biesbosch; cultureel uitstapje naar historisch centrum van Dordrecht.

Beleef de natuur

Overnachting 3b	Stayokay Dordrecht
Gastheer/Gastvrouw van het Landschap	Marco Verdouw, Rianne Meerkerk en Ramon Utterijn
Adres	Baanhoekweg 25, 3313 LA, Dordrecht
Website	www.stayokay.com/dordrecht
Type overnachting	Kamers (max. 4 personen per kamer) en camping
Extra's (svp bij boeking aangeven)	✓ incl. beddengoed ✓ avondeten los bij te boeken ✓ incl. ontbijt (bij campingovernachting €8,95 pp) ✓ lunchpakketje mogelijk (€8,50 pp) ✓ huurfietsen (€10,- per dag) ✓ terras prachtig gelegen aan het Moldiep ✓ kanoverhuur, fietsverhuur en rondvaarten vanaf het hostel
Biesboschpareltje in de omgeving	Het Biesbosch Bezoekerscentrum om de hoek, met een schat aan informatie over het gebied.

Beleef de natuur

Dag 3

Gastheer van het Landschap

Audiofragment

Informatie tekst

Dag 4 (16,0 km)

B&B De Biesburcht / Stayokay Dordrecht – NS Station Dordrecht

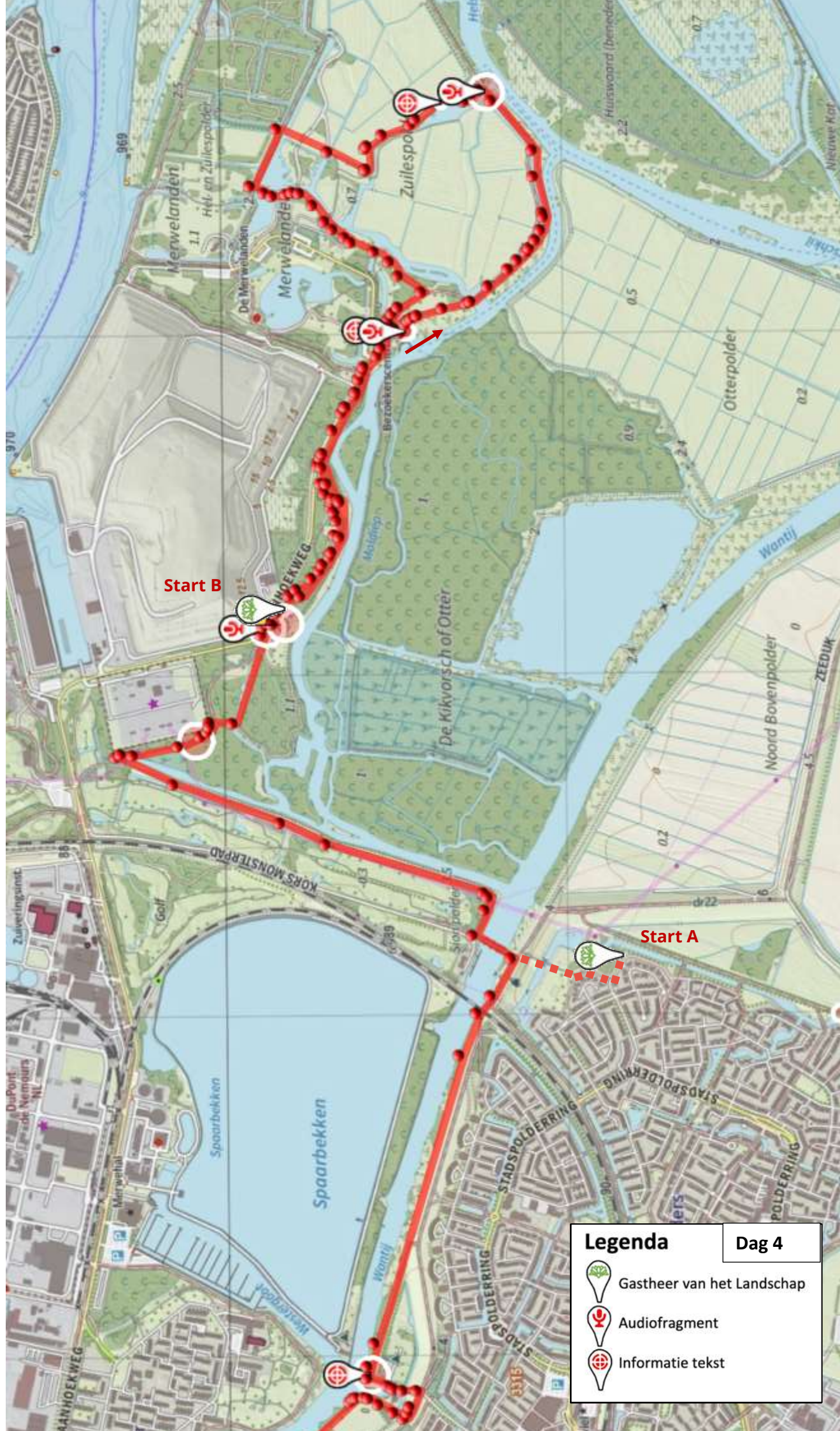
Vandaag wandel je eerst door de waterrijke natuur van de Hollandse Biesbosch, waar je een bezoek kunt brengen aan **Biesbosch Bezoekerscentrum**, vanzelfsprekend ook Gastheer van de Biesbosch. Bij het altijd levendige bezoekerscentrum kun je kano's of bootjes huren, een excursie boeken of iets lekkers nuttigen.

Het verhaal van Thomas de Jaeger krijgt vandaag zijn ontknoping. Je trekt richting het centrum van Dordrecht en hoort onderweg het spannende verhaal van de liniecrossers in de Biesbosch. Je wandelt langs de rivier het Wantij Dordrecht in en gaat via het historische havenfront van Dordrecht naar het eindpunt: NS-station Dordrecht CS.

De IVN Trektocht De Biesbosch zit erop. Het nagenieten kan beginnen!

Start B

Start A

Legenda

Dag 4

Gastheer van het Landschap

Audiofragment

Informatie tekst

Legenda

Dag 4

Gastheer van het Landschap

Audiofragment

Informatie tekst

Praktische en belangrijke info vooraf

Een goede voorbereiding is het halve werk. Zeker bij een meerdaagse IVN Trektocht. Lees daarom onderstaande praktische tips goed door.

Vorbereiding

- **Oriënteer je op de route.** In deze info-pdf hebben we de route globaal beschreven. Daarnaast vind je een overzichtskaart en kaartjes per dag. Deze zijn niet bedoeld om mee te navigeren, hiervoor is de app IVN Routes waarin je de dagetappes downloadt. De kaartjes bieden je wel inzicht in het globale verloop van de route.
- **Aansprakelijkheid.** IVN biedt je informatie om een meerdaagse trektocht zo toegankelijk mogelijk te maken. Het daadwerkelijk regelen en bewandelen van de trektocht ligt bij jou zelf. Het bewandelen van de tocht is op eigen risico; IVN en de Gastheren kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor omstandigheden als slecht weer, slechte voorbereiding, ongevallen of delen van de route die door omstandigheden afgesloten zijn. Informeer altijd voor vertrek bij je Gastheer naar bijzonderheden op de route.
- **Let op het weer.** Niets is zo veranderlijk als het weer. Op sommige trajecten kom je urenlang geen schuilmogelijkheden tegen. Check daarom 's ochtends altijd het weerbericht en neem – zeker bij voorspeld onweer - geen risico!
- **Kleding.** Het spreekt voor zich dat goede, en liefst waterdichte, wandelschoenen en goede wandelsokken een vereiste zijn. Welke kleding je verder aantrekt en meeneemt, hangt sterk af van het seizoen. Wij adviseren om standaard regenkleding, zonnecrème, een zonnepetje en slippers (voor 's avonds) in je rugzak te stoppen.
- **Vervoer naar startplek.** IVN stimuleert duurzaam reizen, dus de startplek is altijd met OV bereikbaar. Bij iedere IVN Trektocht geven wij hiervoor specifieke informatie. Daarnaast geven wij parkeertips voor wandelaars die met de auto willen komen. Een IVN Trektocht komt altijd weer uit bij de startplek, of loopt van NS-station naar NS-station.

Overnachten en verpozen bij Gastheren van het Landschap

- Door middel van het programma Gastheer van het Landschap leidt IVN in het hele land recreatieondernemers op tot Gastheer of Gastvrouw van het Landschap. Je vindt ze op www.ivn.nl/gastheervanhetlandschap. De IVN Trektochten voeren je langs deze trotse en enthousiaste ambassadeurs van hùn natuurgebied. Ook spelen de Gastheren subtiel in op het verhaal dat tijdens je tocht via de app wordt verteld. Vraag hen tijdens je pauze of verblijf gerust het hemd van het lijf over de mooie omgeving waarin zij ondernemen.

Gebruik van de app IVN Routes (vooraf)

- De routes van de IVN Trektochten zijn te lopen met de gratis app IVN Routes. Ook de natuurinfo (korte tekstjes) en het storytelling-verhaal (korte audiofragmenten) zijn via de app te bekijken/beluisteren. Download daarom de gratis app IVN Routes vooraf (via de app-store) op je smartphone.

- Zoals bij alle nieuwe apps en apparaten moet het wandelen met de app IVN Routes in het begin even wennen. Om niet tijdens de IVN Trektocht verrast te worden, raden wij sterk aan om de app alvast met een kortere wandeling uit te proberen. Zo kun je wennen aan de navigatie (het in- en uitzoomen komt bijvoorbeeld best precies) en de pop-ups tijdens

de route. Er staan meer dan 350 routes in de app, dus er is vast een leuke IVN-route bij jou in de buurt te vinden.

- Download voor aanvang thuis met wifi de verschillende dagetappes van de IVN Trektocht. Alle benodigde teksten, foto's en audiofragmenten worden dan op je mobiel geplaatst. Je hebt dan tijdens de tocht geen verbinding met internet nodig. Het downloaden van de route gaat als volgt:

1. Open de app IVN Routes op je mobiel. Je ziet onderstaand startscherm. Klik op het venster 'in de buurt'.

2. Je ziet vervolgens onderstaand scherm. Voer bij 'zoek plaats' het gebied in waar je de IVN Trektocht gaat lopen, bijv. Maashorst.

3. Je ziet dan onderstaand scherm, waar je je zoekterm (in dit geval Maashorst) in het groene vlak aanklikt:

- Je komt nu weer in het beginscherm, waarin nu je zoekterm is ingevuld. Klik hier op het vergrootglas onderaan (zoekfunctie).

- Alle routes in het gebied (in dit geval De Maashorst) verschijnen nu. Scroll naar de 1^e dag van de IVN Trektocht (let op: soms zijn er twee varianten, bijv. een driedaagse – en een vijfdaagse IVN Trektocht). Klik dag 1 van de IVN Trektocht aan.

- Klik op 'download deze route'.

- Doe hetzelfde voor de andere dagen van de IVN Trektocht. Alle dagetappes worden opgeslagen bij 'downloads' (te vinden in het menu rechtsboven (3 liggende streepjes). Door de route (via dit menu) te lopen met de gedownloade bestanden, kun je de IVN Trektocht (incl. navigatie, tekst en audio) geheel offline lopen.

Gebruik van de app IVN Routes (tijdens de Trektocht)

- De app wordt tijdens de tocht vrij intensief gebruikt voor de GPS. Daardoor verbruikt je mobiel veel energie. Aangeraden wordt de mobiel iedere dag bij aanvang volledig op te laden!
- Ook raden wij aan om alle andere programma's te stoppen en uit te zetten. Doe dit door bij aanvang je mobiel een keer volledig te stoppen en weer opnieuw op te starten. Daardoor worden alle programma's gestopt.
- Zet tijdens de wandeling wifi, dataverbinding, bluetooth en NFC uit. Deze verbruiken onnodig energie. GPS moet wel aanstaan. Controleer of dit ook het geval is. Bij de meeste moderne mobiele telefoons staat GPS altijd aan. Met GPS wordt je positie bepaald.
- Bij voorkeur download je de app IVN Routes en de dagetappes ook op de smartphone(s) van je medewandelaar(s), zodat je iedere dag samen voldoende batterijvoorraad hebt!
- Ben je in het bezit van een powerbank, dan kan het geen kwaad om deze als backup mee te nemen.

Eten en drinken

- Alle overnachtings-Gastheren bieden (soms tegen bijbetaling) de mogelijkheid voor een ontbijt. Ook kan vaak op verzoek (tegen betaling) een lunchpakketje worden verzorgd.
- Bij de meeste overnachtings-Gastheren kun je ook een avondmaaltijd nuttigen. Wanneer dit niet zo is, dan geven zij graag tips voor restaurants of bezorgmogelijkheid in de nabije omgeving. Vaak is hiervoor een huur- of leenfiets beschikbaar.
- De meeste Gastheren met poosplekken hebben horeca. Soms liggen deze poosplekken ver uit elkaar. Bekijk de route daarom vooraf goed en plan je belangrijkste rustmomenten.
- Neem ook zelf altijd voldoende eten en drinken mee voor onderweg.

Neem je afval mee

- Heb je afval, bijvoorbeeld van je eten of drinken? Stop het in je rugzak en doe het later in een afvalbak. Op die manier kunnen ook wandelaars na jou genieten van de mooie natuur.
- Zie je veel zwerfafval langs de route liggen? Meld het dan bij je overnachtings-Gastheer, of neem zo nu en dan iets mee. Op die manier dragen we samen duurzaam bij aan een schone IVN Trektocht.

Foto's delen

- Wij vinden het leuk om je IVN Trektocht mee te beleven. Deel je foto's op instagram met de tag @ivn_trektochten en @ivnnatuureducatie of op facebook met de tag #ivn_trektochten en @ivnnatuureducatie. De mooiste foto's en verhalen delen wij vervolgens graag met onze volgers!

Vragen?

- Heb je na het bestuderen van alle info op de website nog vragen, stuur dan een bericht naar trektochten@ivn.nl

Veel plezier!!

Team IVN Trektochten

Foto Peter Nienkemper